

MICHEL BUSSI

**ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ**

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΟΥΛΑ

Κ Ε Δ Ρ Ο Σ

Michel Bussi: *Το κόκκινο σημειωματάριο*
Τίτλος πρωτοτύπου:
Michel Bussi: *On la trouvait plutôt jolie*

ISBN 978-960-04-5144-3

Μετάφραση: Κατερίνα Γούλα
Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Βάσω Παπαχρήστου
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Michel Bussi et Presses de la Cité, un département de Place des Editeurs, 2017*
© *Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2020*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.
Γ. Γενναδίου 3
Αθήνα 106 78
τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655
www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr
e-mail: books@kedros.gr

*Στους τέσσερις ορίζοντες,
που σταυρώνουν τον κόσμο*

«La prière», Ζορζ Μπρασένς
(στίχοι Φρανσίσ Ζαμ)

*Θα πεις πως ονειρεύομαι,
δεν είμαι όμως ο μόνος.
Αύριο, ελπίζω, θα 'ρθεις κι εσύ μαζί μας
κι ο κόσμος θα γίνει ένα.*

από το «Imagine», Τζον Λένον

– Τι σας προβληματίζει, Λειλί; Είστε όμορφη. Έχετε τρία υπέροχα παιδιά. Την Μπαμπύ, τον Αλφά, τον Τιντιάν. Τα καταφέρατε μια χαρά στη ζωή σας.

– Μια χαρά; Όλα αυτά είναι μόνο η βιτρίνα. Αέρας κοπανιστός. Όχι, δυστυχώς όχι, δεν είμαστε μια ευτυχισμένη οικογένεια. Μας λείπει το βασικό.

– Ένας μπαμπάς;

Η Λειλί άφησε να της ξεφύγει ένα ανεπαίσθητο γελάκι.

– Όχι, όχι. Τα καταφέρνουμε μια χαρά και χωρίς μπαμπά, και χωρίς μπαμπάδες ακόμη, καλά είμαστε οι τέσσερις μας.

– Τι σας λείπει, λοιπόν;

Τα μάτια της Λειλί μισάνοιξαν, σαν ένα στόρι που αφήνει να περάσει μια ηλιαχτίδα και να φωτίσει ένα σκοτεινό δωμάτιο, μετατρέποντας τη σκόνη σε αστερόσκονη.

– Είστε πολύ αδιάκριτος, αγαπητέ μου κύριε. Δεν γνωρίζομαστε καλά καλά, και νομίζετε ότι θα σας αποκαλύψω το μεγαλύτερο μυστικό μου;

Εκείνος δεν απάντησε τίποτε. Το στόρι των ματιών της Λειλί είχε ήδη ξανακλείσει, βυθίζοντάς τα ξανά στο σκοτάδι. Η Λειλί στράφηκε προς τη θάλασσα, φύσηξε τον καπνό της για να μουντζουρώσει τα σύννεφα.

– Είναι κάτι περισσότερο από ένα μυστικό, μικρέ περίεργε κύριε. Είναι μια κατάρα. Είμαι κακή μητέρα. Τα τρία παιδιά μου είναι καταδικασμένα. Η μόνη μου ελπίδα είναι ότι ένα από αυτά, ίσως το ένα από αυτά, θα καταφέρει να γλιτώσει από το ξόρκι.

Έκλεισε τα μάτια της. Εκείνος ρώτησε ξανά:

– Ποιος το έκανε αυτό το ξόρκι;

Πίσω από το κλειστό παραθυρόφυλλο των βλεφάρων της βρόντηξε ο κερανός:

– Εσείς. Εγώ. Ολόκληρη η γη. Κανείς δεν είναι αθώος σε αυτή την ιστορία.

Η μέρα της οδύνης

– 1 –

6:48

Αθόρυβη, η μαούνα γλιστρούσε κάτω από το λεωφορείο 22.

Η Λεϊλί, με το μέτωπο κολλημένο στο τζάμι, δύο καθίσματα πίσω από τον οδηγό, παρατηρούσε τα τεράστια βουνά από λευκή άμμο να απομακρύνονται φορτωμένα πάνω στην πλατφόρμα του φορτηγού πλοίου, κι ήταν σαν να τους έκλεβαν την άμμο τους έπειτα από όλα όσα τους είχαν αρπάξει, σαν να τους έπαιρναν τώρα και την παραλία τους, κόκκο κόκκο.

Το λεωφορείο 22 διέσχισε το κανάλι ντ' Αρλ α Μπουκ και συνέχισε ανηφορίζοντας τη λεωφόρο Μορίς-Τορέζ. Οι σκέψεις της Λεϊλί ακολουθούσαν τον αργό ρυθμό της μαούνας. Πάντα έφερνε στον νου της αυτό το κανάλι σαν μια ραφή που ξηλωνόταν, και την πόλη του Πορ-ντε-Μπουκ σαν ένα κομμάτι γης το οποίο, κατηγορίζοντας αργά, έφτανε μέχρι τη θάλασσα, χωρισμένο σήμερα από την υπόλοιπη ενδοχώρα με έναν πορθμό είκοσι μέτρα πλάτους. Αύριο, από έναν ωκεανό.

Είναι ανόητο, σκεφτόταν η Λεϊλί την ώρα που το λεωφορείο έφτανε στον περιφερειακό αυτοκινητόδρομο, οι τέσσερις λωρίδες της εθνικής οδού 568 και η αδιάκοπη ροή αυτοκινήτων απομόνωναν πολύ περισσότερο το Πορ-ντε-Μπουκ από τον υπόλοιπο κόσμο από ό,τι το κανάλι με τις δεντροφυτεμένες όχθες όπου λικνίζονταν ράθυμα μερικές μαούνες. Δεν είχε πάει ακόμη ούτε

εφτά η ώρα. Ο ήλιος είχε ήδη ανατείλει, αλλά δεν είχε ανοίξει ακόμη παρά ένα μάτι θολό. Μέσα από το τζάμι του λεωφορείου, τα χλομά φώτα των οχημάτων διέτρεχαν την αντανάκλαση του προσώπου της. Κατ' εξαίρεση, η Λεϊλί σήμερα έβρισκε πως ήταν όμορφη. Είχε βάλει τα δυνατά της. Είχε ξυπνήσει τουλάχιστον μία ώρα νωρίτερα για να πλέξει τα μαλλιά της κοιτάζοντας και να τα στολίσει με πολύχρωμες πέρλες, όπως της τα έφτιαχνε η μητέρα της, η Μαρέμ, στο Σεγκού, πλάι στο ποτάμι, εκείνους τους καλοκαιρινούς μήνες που ο ήλιος πύρωνε τα πάντα· εκείνους τους μήνες που η ίδια ωστόσο τον είχε στερηθεί.

Ήθελε να είναι ελκυστική. Ήταν σημαντικό. Ο Πατρίς, ο κύριος Πελεγκράν δηλαδή, ο υπάλληλος που είχε αναλάβει τον φάκελό της για τη FOS-IMMO, δεν έμενε εντελώς ασυγκίνητος μπροστά στα χρώματά της. Στο χαμόγελό της. Στη χαρά της ζωής που εξέπεμπε. Στις Πελ* ρίζες της. Στην οικογένειά της, που ήταν όλοι μιγάδες.

Το λεωφορείο 22 προχωρούσε τώρα κατά μήκος της λεωφόρου Γκρουπ-Μανουσιάν, περνούσε μπροστά από το συγκρότημα κατοικιών Αγκάς.

Η οικογένειά της. Η Λεϊλί έβγαλε τα γυαλιά ηλίου που φορούσε και άπλωσε με προσεκτικές κινήσεις τις φωτογραφίες πάνω στα γόνατά της. Για να συγκινήσει τον Πατρίς Πελεγκράν, τα στιγμιότυπα αυτά ήταν ένα όπλο εξίσου ισχυρό με τη γοητεία της. Τις είχε διαλέξει με μεγάλη περίσκεψη, τόσο αυτές που έδειχναν τον Τιντιάν, τον Αλφά, την Μπαμπύ, όσο κι εκείνες του διαμερίσματος. Να ήταν άραγε παντρεμένος ο Πατρίς; Να είχε παιδιά; Να επηρεαζόταν άραγε; Και, αν ναι, περνούσε ο λόγος του;

Πλησίαζε. Το λεωφορείο 22 διέσχιζε το εμπορικό κέντρο,

* Πελ, Φουλάνι ή Φουλύμπε ονομάζεται η φυλή που κατοικεί στο Σαχέλ και στη Δυτική Αφρική. (Σ.τ.Μ.)

ελισσόταν ανάμεσα σε ένα θηριώδες Carrefour, ένα Quick, ένα Starbucks. Μέσα σε λίγους μήνες, από το τελευταίο της ραντεβού στη FOS-IMMO, είχαν ξεφυτρώσει καμιά δεκαριά καινούργια καταστήματα. Μεταλλικοί κύβοι πανομοιότυποι κι όμως αναγνωρίσιμοι με την πρώτη ματιά, τα λευκά κέρατα ενός Buffalo Grill, το πορτοκαλόχρωμο άνθος ενός Jardiland, η πυραμιδοειδής στέγη του Red Corner. Στην πρόσοψη από σίδερο και γυαλί του multiplex, η γιγάντια σιλουέτα του Τζόνι Ντεπ στον ρόλο του Τζακ Σπάροου την κοιτούσε κατάματα· η αντανάκλαση του ήλιου τής έδωσε για μια στιγμή την εντύπωση ότι ο Τζόνι είχε κι αυτός τα μαλλιά του κοτσιδάκια με πέρλες.

Εδώ όλα έμοιαζαν μεταξύ τους, όλα παρέπεμπαν κάπου αλλού.

Το λεωφορείο κατηφόριζε τώρα ξανά προς το κανάλι του Καρόντ, ανάμεσα σε δυο θάλασσες, τη Μεσόγειο και τη λίμνη Μπερ, έπειτα πήρε τον δρόμο Ιρντί-Μιλού, έδρα των εγκαταστάσεων της FOS-IMMO. Η Λεϊλί έριξε μια τελευταία ματιά στην εικόνα της. Το δειλό ακόμη φως της μέρας ξεθώριαζε σιγά σιγά το είδωλό της στον τζαμένιο καθρέφτη. Έπρεπε να πείσει τον Πατρίς Πελεγκράν ότι αυτή δεν ήταν όπως όλα εκείνα τα άψυχα μέρη, εκείνα τα μέρη που συναντάμε παντού και πουθενά, αυτή που, όπως εκείνα, ήταν από δω πάνω κι από κει κάτω.

Έπρεπε να πείσει τον Πατρίς ότι ήταν μοναδική, τόσο απλό ήταν. Άλλωστε, όσο περισσότερο το σκεφτόταν τόσο λιγότερο σίγουρη αισθανόταν ότι τον τύπο αυτό από τη FOS-IMMO τον έλεγαν Πατρίς.

– 2 –

6:49

Η Μπαμπύ βρισκόταν πρόσωπο με πρόσωπο με τον Φρανσουά.

Το περίτεχνο παιχνίδι με τους καθρέφτες του δωματίου Σε-χραζάντ του Red Corner πολλαπλασίαζε τις οπτικές γωνίες, λες και την τραβούσαν καμιά δεκαριά κάμερες ταυτόχρονα και πρόβαλλαν το είδωλό της στους τοίχους, στο ταβάνι, από πίσω, από μπρος, σε χαμηλή γωνία.

Ο Φρανσουά δεν είχε δει ποτέ τόσο όμορφο κορίτσι.

Τουλάχιστον όχι τα τελευταία είκοσι χρόνια. Όχι από τότε που είχε πάψει να γυρνάει τον κόσμο και να προσφέρει στον εαυτό του για λίγα δολάρια Ταϊλανδές ή Νιγηριανές πόρνες που θα μπορούσαν να έχουν στεφθεί Μις Κόσμος, αν η μοίρα δεν είχε θελήσει να γεννηθούν από την άλλη πλευρά του δρόμου. Όχι από τότε που είχε νοικοκυρευτεί, με τη Σολέν, τον Ουγκό και τη Μελανί, από τότε που είχε χτίσει το εξοχικό του στο Ομπάν, που έδενε κάθε πρωί τη γραβάτα του για να πάει να ελέγξει τους λογαριασμούς της Vogelzug και έφευγε λιγότερο από δύο φορές τον χρόνο σε αποστολή στο εξωτερικό. Τελευταία, όμως, ποτέ πιο μακριά από το Μαρόκο ή την Τυνησία.

Ο Φρανσουά υπολόγισε στο μυαλό του τους μήνες, πήγαινε κοντά ένας χρόνος που δεν είχε απατήσει τη Σολέν. Είχε γίνει πιστός σχεδόν χωρίς να το καταλάβει. Στη Vogelzug, ανάμεσα στις πασιονάριες που είχαν αφοσιωθεί στην υπόθεση των παράνομων μεταναστών, σπάνια είχε την ευκαιρία να δει κορίτσια προκλητικά ντυμένα, να επιδεικνύουν τις καμπύλες τους και να αφήνουν να διαγράφονται τα στήθη τους.

Κι ακόμα λιγότερο να τα κρατάει στην αγκαλιά του.

Το κορίτσι που περπατούσε κουνιστό και λυγιστό μπροστά του ονομαζόταν Μπαμπύ. Χαρακτηριστικό όνομα των Πελ. Ήταν είκοσι τεσσάρων χρονών, διέθετε κορμί Αφρικανής πριγκίπισσας και έκανε το διδακτορικό της στην ανθρωπολογία, με θέμα τα μεταναστευτικά ρεύματα. Είχε έρθει σε επαφή μαζί του κατά τύχη, ήταν ένας από τους πενήντα επαγγελματίες που ασχολούνταν με τη ρύθμιση των μεταναστευτικών εισροών που αποτελούσαν το αντικείμενο της έρευνάς της. Πενήντα ώρες συνεντεύξεων ηχογραφημένων στο μαγνητοφώνακι... μεταξύ αυτών και η δική του, ένας μονόλογος μιας ώρας, με εξαίρεση κάποια σταμάτα-ξεκίνα, στα γραφεία της Vogelzug.

Η Μπαμπύ είχε φανεί ενθουσιασμένη με τη διαδρομή του, ο Φρανσουά είχε φροντίσει, βέβαια, να προσθέσει και κάμποσες σάλτσες, οι πεπειθήσεις, η δράση, οι ψυχικές του μεταπτώσεις από την εποχή που η ανεμελιά των ταξιδιών χωρίς αποσκευές είχε δώσει τη θέση της στα χρόνια της εμπειρίας, της δύναμης της ηλικίας, της επιτυχίας, της σαγήνης. Του είχε στείλει, με μείλ, το κείμενό της για να το ξαναδιαβάσει, πριν ξαναϊδωθούν δεκαπέντε μέρες αργότερα, μια ήσυχη βραδιά κατά την οποία μόνο κουβέντιασαν, χωρίς μαγνητόφωνο αυτή τη φορά, αλλά δεν μπόρεσαν να απαγορεύσουν στον εαυτό τους ένα παρατεταμένο αγκάλιασμα προτού χωριστούν. *Τηλεφωνήστε μου αν θέλετε...*

Η πανέμορφη υποψήφια διδακτόρισα του είχε όντως ξανατηλεφωνήσει. Ήταν πνιγμένη στη δουλειά. Το διδακτορικό, τα μαθήματα που είχε να ετοιμάσει για τη σχολή, πού χρόνος για να έχει και φίλο, δεν ήταν η κατάλληλη στιγμή, οπότε ας μη χάνουμε καιρό.

Τι σύμπτωση: ο Φρανσουά μοιραζόταν πάνω κάτω την ίδια φιλοσοφία.

Ας μη χάνουμε καιρό.

Ραντεβού εδώ, στο Red Corner της γειτονιάς.

Με το που μπήκε στο δωμάτιο, ο Φρανσουά έπεσε κατευθείαν στο κρεβάτι, από μια ξαφνική τάχα κούραση που απέδωσε στα τρία μπουκαλάκια βότκας που άδειασε στο μπαρ, κάτω ακριβώς από τα θεματικά δωμάτια. «Ας μη χάνουμε καιρό;» Η μορφοιά είχε πολλές ώρες στη διάθεσή της προτού αφηθεί να πέσει στα δίχτυα του.

Η Μπαμπύ κάθισε οκλαδόν πλάι του, χωρίς σεμνοτυφία αλλά με μια αφοπλιστική τρυφερότητα. Αρκέστηκε σε ένα χάδι, ανάμεσα στον αυχένα και στη βάση του λαιμού του, εκεί όπου τα μαλλιά γίνονται χνούδι. Φορούσε ένα απλό εμπριμέ φουστανάκι στο χρώμα του ήλιου, με ζώνη στη μέση, που κατέβαινε ως τους αστραγάλους της ενώ άφηνε το πάνω μέρος του στήθους και τους μελαψούς ώμους της ακάλυπτους. Ένα μικρό ασημένιο μενταγιόν κρυβόταν κάτω από το λάστιχο του χρυσαφένιου υφάσματος.

– Πουλί είναι;

– Μια κουκουβάγια. Θέλετε να τη δείτε;

Η όμορφη φοιτήτρια άφησε να γλιστρήσει από πάνω της το αφρικανικό ύφασμα, με αργές κινήσεις, σαν ένα ιστίο που κατεβαίνει, καθυστερεί λίγο στις καμπύλες της, έπειτα πέφτει ως τη μέση της. Με τη μία.

Δεν φορούσε τίποτε από μέσα...

Τα στήθη της πρόβαλαν θεσπέσια, σχεδόν ψεύτικα· η μικρή κουκουβάγια έτρεμε μες στη χαράδρα τους.

Το χρυσαφένιο φόρεμα χόρευε γύρω από τη μέση της, γαργαλώντας τον αφαλό της, θωπεύοντας τους γοφούς της. Η Μπαμπύ σηκώθηκε, αφήνοντας το δάχτυλό της να διατρέξει τον λαιμό του Φρανσουά, να κοντοσταθεί στο πρώτο κουμπί του πουκαμίσου του, να κατέβει, να κατέβει ως το φερμουάρ του τζιν του. Η πιτσιρίκα είχε βάλθει να τον τρελάνει!

Πρέπει να ήταν ελάχιστα πιο μικρή από την κόρη του. Αυτό δεν τον σόκαρε. Ο Φρανσουά ήξερε πολύ καλά ότι η μπογιά του

περνούσε ακόμη, με τα γκρίζα μαλλιά του και το αίσθημα ασφάλειας που απέπνεε. Ήξερε, επίσης, πόσο γοητευτικό είναι το χρήμα.

Έπαιξε άραγε ρόλο το χρήμα σε αυτήν εδώ την περίπτωση;

Η Μπαμπύ λικνιζόταν μπροστά του. Χαμογελούσε. Παίζοντας σαν πεταλούδιτσα που ανά πάσα στιγμή κινδύνευε να πετάξει και να χαθεί. Ο Φρανσουά πίεσε τον εαυτό του να απορροφηθεί στις σκέψεις του, για να ηρεμήσει, να μη ριχτεί υπερβολικά γρήγορα σε αυτό το κορίτσι, να ακολουθήσει τον ρυθμό της. Η Μπαμπύ θα δεχόταν άραγε χρήματα; Όχι, σίγουρα όχι. Το πιο απλό θα ήταν να την ξανάβλεπε. Πότε πότε. Να της φέρεται σαν σε πριγκίπισσα. Κανένα δωράκι. Κανένα εστιατόριο. Ένα πιο ωραίο ξενοδοχείο από αυτό το Red Corner στα περίχωρα. Λάτρευε αυτές τις κοπέλες που έχουν το διπλό προνόμιο να είναι και όμορφες και έξυπνες. Είχε παρατηρήσει ότι, σε αντίθεση με τα φαινόμενα, ο συνδυασμός αυτός τις έκανε πιο ευγενικές από τις άλλες, γιατί υποδαύλιζαν τέτοια ζήλια που αισθάνονταν υποχρεωμένες να γίνουν η άμεμπτη καλή φιλενάδα για να μη λιθοβοληθούν, να μάθουν τη μετριοφροσύνη σαν μέσο επιβίωσης.

Άγγελοι, που λίγοι μόνο άντρες έχουν το προνόμιο να αγγίζονται.

Η φωνή του είναι γλυκιά, του αρέσει να μιλάει. Κυρίως του αρέσει να τον ακούνε να μιλάει.

Τη γυναίκα του τη λένε Σολέν. Έχει ένα κοριτσάκι ενός έτους, τη Μελανί.

Μια μικρή ουλή σχηματίζει κάτι σαν κόμμα πάνω από την αριστερή θηλή του.

Ο ερεθισμός του Φρανσουά χτύπησε κόκκινο όταν η Μπαμπύ πλησίασε και τρύπωσε τα δάχτυλά της κάτω από το πουκάμι-

σό του, ξεκούμπωσε δύο κουμπιά, έτριψε για λίγο τις ρώγες του. Τον χάιδεψε για πολλή ώρα και, για πρώτη φορά, του επέτρεψε να ακουμπήσει τα χέρια του στα στήθη της, για δευτερόλεπτα, πριν τιναχτεί αυθόρμητα προς τα πίσω, λες και η επαφή την είχε κάψει.

Η ίσως θέλει να παίξει λίγο ακόμη, προτίμησε να ερμηνεύσει την αντίδρασή της ο Φρανσουά. Η Μπαμπύ τον ζύγισε με το βλέμμα, έπειτα τον πλησίασε πάλι με μια υπολογισμένη βραδύτητα:

– Πάω να φέρω ένα ποτήρι νερό.

Τα χέρια του Φρανσουά αισθάνθηκαν ορφανά, όμως ήταν η σειρά των ματιών του να εκστασιαστούν. Υπομονή, προσπάθησε να νουθετήσει τον εαυτό του στα βουβά, όλες οι αισθήσεις μία μία θα χορτάσουν. Η όραση ήταν η πρώτη που ικανοποιήθηκε. Καθώς προχωρούσε μέσα στο δωμάτιο, η Μπαμπύ άφησε το χρυσαφένιο φόρεμα να κυλήσει αισθησιακά γύρω από τα πόδια της.

Δεν φορούσε τίποτε από μέσα.

Ούτε πάνω ούτε κάτω.

Απομακρύνθηκε, περνώντας μπροστά από το βιτρό, λούζοντας έτσι το δέρμα της σε έναν χείμαρρο από χρώματα. Μια στιγμή αργότερα, η Μπαμπύ επέστρεψε με ένα ποτήρι νερό στο χέρι, προσφέροντας στον Φρανσουά ένα κοντινό μπροστινό πλάνο που έκοβε την ανάσα.

– Σας αρέσει; μουρμούρισε η Μπαμπύ με αθώα φωνούλα.

Ο Φρανσουά ανασηκώθηκε και ακούμπησε στο μαξιλάρι. Αυτό ήταν το μυστικό του με τις γυναίκες. Να μην παριστάνει ποτέ τον κατακτητή. Πολύ περισσότερο όταν είχε τη βεβαιότητα ότι κέρδιζε.

Κάρφωσε πάνω της ένα βλέμμα λατρείας, όπως όταν δεχόμαστε ένα δώρο που λαχταρούσαμε τόσο που παριστάνουμε πως δεν το αξίζουμε.